

Akademický rok i zkoušky v Římě za mnou! Dalších deset dní mě ale v Jeruzalémě zdrželo ještě prodloužení víz na příští rok... takže co s nimi? S posledním květnem po závěrečném barbecue, kterého se ujal pravý americký mistr oboru, bratr Leo, se profesori a studenti začali postupně rozjíždět do světa, až nás zůstalo jen pár posledních mohykánů. A protože mezi námi byl i karmelitán Baptiste, s kterým se znám už ze studií v Toulouse, byl cíl naší dvoudenní pouti jasný: hora Karmel.

V půli cesty z Jeruzaléma do Haify jsme se zastavili v Cesarei Přímořské, kterou na břehu Středozemního moře vybudoval Herodes Veliký. Pojmenováním na počest Caesara chtěl zjevně odčinil svou podporu jeho politického rivala Marka Antonia v předchozích letech. Název nového města měl naznačovat, že jako byl jeho zakladatel věrný Antoniovi, bude nyní věrný Caesarovi. Taktika zafungovala, a tak byl Herodes potvrzen jako judský král. Svou ženu, která během jeho cesty do Říma ale pletichařila za jeho zády, dal popravit, stejně jako později dva její syny, kteří ji chtěli pomstít.

Cesarea je skutečným klenotem, námořní branou Herodova království a „pohanským“ hlavním městem Judska, které směle soupeřilo s Jeruzalémem. Cestovatele už z dálky vítal vysoký maják a přístav ústil přímo ke schodům do Jupiterova chrámu, který musel projít každý, kdo vstupoval do Herodova království. Na této vyvýšenině byl později vystaven byzantský chrám, poté mešita i křižácká katedrála svatého Petra.

Herodes vybudoval skutečně výstavné město s hipodromem, amfiteátre, divadlem a nádherným palácem, který se skládal ze dvou částí: horní reprezentativní, která byla otevřena návštěvám, a spodní, ležící na skalním výběžku, takže se zdi paláce téměř dotýkaly hladiny moře. V jejím nádvoří se nenachází zahrada, ale vodní nádrž propojená přímo s mořem, v jejímž středu se tyčila socha.

Podobně jako dva Herodovy jeruzalémské paláce se po sesazení jeho syna Archelaa i toto místo stalo sídlem římských místodržících, mezi nimi v letech 26-36 n.l. Piláta Pontského. Právě v Cesarei byl objeven nápis, který obsahuje jeho jméno; nyní je uložen v Izraelském muzeu.

Na tomto místě byl také dva roky vězněn svatý Pavel, než byl poslán k císaři do Říma. A město se také stalo významným křesťanským centrem pyšnicím se takovými autory, jako je Origenes, či církevní historik Eusebius; soupeřilo dokonce se samotným Jeruzalémem a jeho biskup se nakonec stal také patriarchou.

Po návštěvě tohoto místa jsme se vydali na sever, kde jsme se zastavili u akvaduktu, který kopíruje linii pobřeží a z několik kilometrů vzdáleného pramene zásoboval město pitnou vodou. V moři jsme se vykoupli a v nedalekém háji u byzantské mozaiky jsme uspořádali malý piknik.

Podél pobřeží jsme mířili dále na sever do Haify. Po pravé straně se postupně začal vynořovat horský hřeben, který se stále více přibližoval, až se v Haifě prudce zlomil směrem do moře. Právě na tomto nejzazším výběžku se nachází maják a u něj karmelitánský kostel Stella Maris, kde jsme se ubytovali a otec Paco nás vzal k Eliášovu prameni.

O pár kilometrů dál ve vnitrozemí jsme se vydali údolím, které se ostře zařezávalo do úbočí, vzhůru k prameni, u kterého žil prorok Eliáš. Ve třináctém století po pádu Jeruzaléma k němu uprchli poustevníci, kteří zde postavili hradbu, aby se chránili před nebezpečím od moře, a také zde vybudovali první kostel Panny Marie na hoře Karmel a celý klášter, který se řídil řeholí

jeruzalémského patriarchy svatého Alberta. Právě odtud poté latinští poustevníci přišli do Evropy. A tak vznikl karmelitánský řád.

Po občerstvení u pramene jsme se vrátili do současného kláštera Stella Maris, kde jsem zjistil, co je horšího než kázat františkánům na svatého Františka: kázat karmelitánovi na hoře Karmel! Naštěstí jsme pak měli delší karmelitánské rozjímání v Eliášově jeskyni, která se nachází hned pod presbytářem. Navštívili jsme také kontemplativní karmelitky v blízkém klášteře, kde se ubytovala ženská část naší výpravy. A už za tmy se vydali prozkoumat pobřeží, teplotu vody a co dobrého se nám podařilo koupit k večeři.

Druhý den jsme vyrazili na nejvyšší vrchol pohoří Karmel, kde se nachází další klášter tohoto řádu. V údolí pod námi jsme u dalšího pramene navštívili další zajímavé místo: právě tady měla proběhnout „soutěž“ mezi Eliášem a 450 Baalovými kněžími. Z této hory můžeme na jedné straně vidět Středozemní moře na západě, tak i vrchy Galileje, odkud se k Eliášovi blížil obláček oznamující konec sucha.

Odpoledne jsme navštívili Akko. Monumentální křižácká pevnost a přístav se nachází v severním výběžku zálivu a má tak zdálky výhled na Haifu a nad ní se tyčící pohoří Karmel. Mimochodem se o Haifě v Izraeli říká, že v Jeruzalémě se lidé modlí, v Tel Avivu slaví a tady pracují. Vzhledem k tomu, že jsme tu byli zrovna o sabatu, nedokážeme pravdivost tohoto tvrzení posoudit, ale množství přístavních jeřábů a na širém moři čekajících nákladních lodí dává tušit, jak tu musí být v týdnu velice rušno.

Večer Baptiste sloužil mši svatou z vigilie Seslaní Ducha svatého u karmelitek na Stella Maris, avšak mnozí z nás neodolali a vychutnali si západ slunce ponoření ve vodě s výhledem na horu Karmel.

Zpáteční cesta byla dobrodružná: ukázalo se, že v Izraeli není moc čerpacích stanic podél dálnic, nebo v horším případě nejsou vůbec, a že nejhorší dopravní situace nastává v sobotu večer po západu slunce, když skočí sabat a všichni se najednou vrací domů, protože v neděli už je první (pracovní) den v týdnu. Zkrátka je to jako neděle večer na českých dálnicích, jen mnohem, mnohem horší...